

EERSTE RA-TRAINEES BIJ POLITIE

Interessant en spannend

Sinds kort volgen twee aankomende RA's hun praktijkopleiding bij de politie. Door hun kennis en die van andere financiële rechercheurs wil Justitie onder meer witwaspraktijken beter aanpakken.

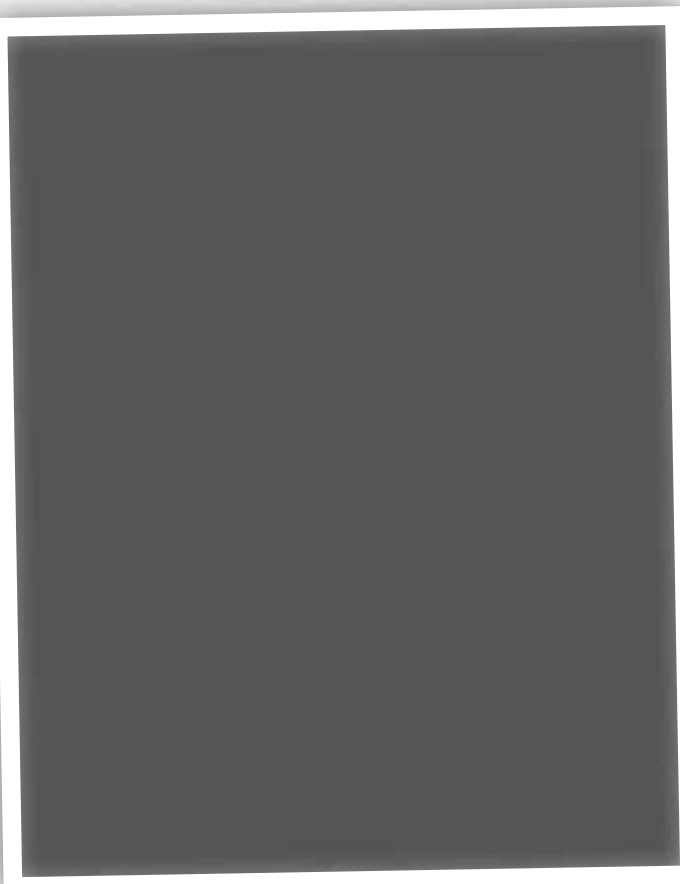
AUTEUR: ADRIE BOXMEER | BEELD: SIMONE VAN ES

Honderdtien miljoen euro in zes jaar, dat was de opbrengst van een illegaal online gokimperium. Illegaal, omdat men vanuit Nederland opereerde. Het benodigde startkapitaal kwam uit de illegale teelt van hennep. Een geval dus van dubbele criminaliteit. Het was voor de politie aanleiding om het Rykiel-onderzoek te starten.

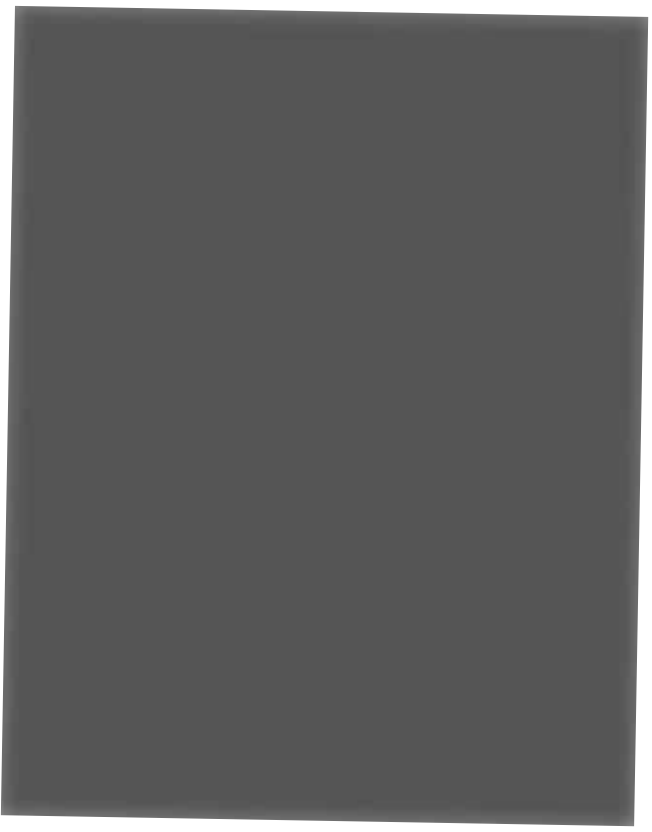
De aanbieders van de goksites hadden met hulp van een advocate een schimmige constructie opgezet waardoor het leek of zij vanuit het buitenland opereerden. De opbrengsten kwamen zogenaamd bij bedrijven in Costa Rica en Cyprus terecht, overgeboekt naar een vennootschap die verhulde dat het geld afkomstig was uit illegale praktijken. Het gokimperium was zeer lucratief: de totale winst werd geraamd op veertig miljoen euro. De verdachten leefden in kapitale villa's en reden in dure auto's. Eén van hen had zelfs een butler in dienst. Inmiddels zijn de sites, die met 85 duizend bezoekers per maand zeer populair waren, uit de lucht. De drie hoofdverdachten worden in ieder geval vervolgd. Hen wordt het lidmaatschap van een criminele organisatie, witwassen, overtreding van de Wet op de Kansspelen en valsheid in geschrifte ten laste gelegd.

Complexe zaken oplossen

“Zo'n Rykiel-onderzoek is vaktechnisch heel interessant”, zegt financieel rechercheur Jasper Seger (34). Samen met zijn collega Arjan Smedes (37) volgt hij de RA-praktijkopleiding bij de afdeling Financiële Interne Beheersing, de interne auditdienst van de politie. Segers: “Na mijn hbo-opleiding commerciële economie begon ik bij Baker Tilly Berk. Tegelijk volgde ik in de avonduren bedrijfseconomie aan de Erasmus Universiteit Groningen. Na het behalen van mijn diploma

ARJAN SMEDES: 'IK DENK DAT COLLEGA'S IN HET BEDRIJFSLEVEN MIJ BENIJDEN OM MIJN WERK.'

JASPER SEGER: 'HET IS VAKTECHNISCH HEEL INTERESSANT, MAAR OOK ZO NU EN DAN SPANNEND.'

ging ik, na een sabbatical van een jaar in Afrika waar ik onder meer in de microkredieten en aidsvoorlichting zat, aan de slag bij PwC. Ik merkte echter dat mijn interesse niet lag in de accountancy met de nadruk op cijfers en het bedrijfsleven.”

Smedes: “Ik heb corporate finance gestudeerd aan de Rijksuniversiteit Groningen en consultancywerk gedaan in de financiële sector. Om mij verder te specialiseren ben ik de RA-opleiding gestart aan de Universiteit van Amsterdam en daarnaast aan de slag gegaan bij Ernst & Young. Na verloop van tijd had ik de behoefte aan meer maatschappelijke betrokkenheid.”

Financiële expertise vergroten

Zo kwamen beiden bij de politie terecht, Jasper Seger in 2010, Arjan Smedes volgde een jaar later. Omdat politie en justitie vol inzetten op het niet lonend laten zijn van misdaad, onder meer door het ontnemen van door criminaliteit verkregen vermogen ('kaalplukken'), heeft men een grote behoefte aan financieel experts.

Segers zegt complexe zaken zoals witwassen en andere misdrijven te willen oplossen. Smedes: “Ik kan vanuit mijn expertise een bijdrage leveren aan het bestrijden van criminele elementen in onze samenleving.”

'ALS FINANCIËEL RECHERCHEURS HELPEN WE ONZE POLITIECOLLEGA'S OM VIA TELEFOONTAPS, VERHOREN EN OBSERVATIES INFORMATIE TE VERGAREN.'

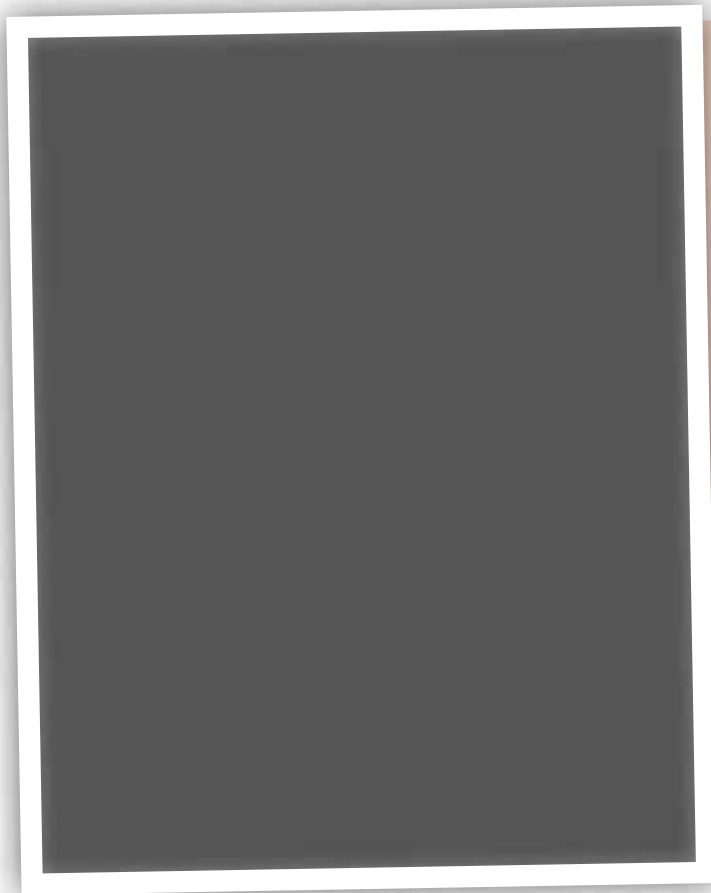
Na een masterclass voor forensische politieaccountants stelden beiden voor om binnen de politie hun praktijkopleiding te volgen. Monique Horlings begeleidt vanuit de interne auditdienst beide trainees.

“In 2013 is de Nationale Politie gevormd. In dat jaar is voor het eerst één gezamenlijke jaarrekening opgesteld en gedeponereerd met een goedkeurende controleverklaring van onze externe accountant PwC. De afdeling Financiële interne beheersing speelt hierbij een belangrijke rol. Daarom vond ik de wens van Jasper en Arjan om hun praktijkopleiding bij de FIB te volgen direct een goed idee. Het past in ons streven om de financiële expertise te vergroten. Ook het NBA-stagebureau reageerde enthousiast.”

Onvoldoende inzicht

Volgens Seger en Smedes is de opgedane kennis binnen de accountancy zeer bruikbaar bij de financiële recherche. “Dan denken we aan controletechnieken, het snel kunnen analyseren van financiële data, kennis van AO/IB en inzicht in bedrijfs- en zeggenschapsstructuren. De georganiseerde misdaad heeft er alle belang bij om haar handelen en het wederrechtelijk verkregen voordeel zoveel mogelijk te verdoezelen. Dat doet men door dwaalsporen te leggen via nep-bv's, ondoorzichtige financiële constructies en witwassen. Als financieel rechercheurs helpen we onze politiecollega's om via telefoontaps, verhoren en observaties informatie te vergaren.”

Beiden valt op dat accountants vaak onvoldoende inzicht hebben in om welke illegale financiële praktijken het juridisch gesproken gaat. “Men heeft het dan over fraude. Maar 'fraude' is zelf geen strafbaar feit. Het is een containerbegrip. Een deel van ons werk is de vertaling van frauduleuze handelingen naar concrete strafbare feiten zoals witwassen, valsheid in geschrifte of oplichting.”

MONIQUE HORLINGS: 'DE WENS VAN JASPER EN ARJAN OM HUN PRAKTIJKOPLEIDING BIJ DE POLITIE TE VOLGEN VOND IK DIRECT EEN GOED IDEE.'

Oude staartklok

Een bekend voorbeeld van financieel rechercheren is het onderzoek naar Jan-Dirk Paarberg. De vastgoedhandelaar is in 2012 veroordeeld tot vier jaar cel wegens witwassen, valsheid in geschrifte en oplichting. Voor Willem Holleeder had hij ruim zeventien miljoen euro witgewassen die de crimineel afperste van de 'bankier van de onderwereld' Willem Endstra. In maart 2013 legde de rechtbank hem ook een boete van 25,7 miljoen op voor witwassen en heling. Paarberg heeft hiertegen beroep aangetekend.

'EEN DEEL VAN ONS WERK IS DE VERTALING VAN FRAUDULEUZE VERHANDELINGEN NAAR CONCRETE STRAFBARE FEITEN.'

Witwassen steeds meer aangepakt

De toegenomen financiële expertise bij de politie en het Openbaar Ministerie blijkt uit het aantal onderzoeken naar witwassen. Het Landelijk Parket, dat de georganiseerde misdaad bestrijdt, pakte in 2009 dertien gevallen van witwassen aan. Vier jaar later was dat gestegen tot 67. Ook het aantal onderzoeken dat binnen een jaar werd afgerond nam toe. In 2009 gold dat voor 54 procent, in 2013 ondanks de verviervoudiging van het aantal zaken voor 94 procent.

In de *Verantwoording aanpak georganiseerde criminaliteit 2013* van het Openbaar Ministerie en de politie wordt nader ingegaan op het fenomeen *underground banking*. Een citaat: "De bestrijding van deze vorm van witwassen levert veel kansen op om snel crimineel vermogen af te pakken. Zo werd in september 2013 in een underground banking-onderzoek in Amstelveen 2,5 miljoen euro in beslag genomen. Van de helft daarvan werd door een van de verdachten, een koerier, direct afstand gedaan."

"Het is vaktechnisch heel interessant, zo'n onderzoek, maar ook zo nu en dan spannend", zeggen beiden. Want het doorzoeken van een dure Mercedes, welke RA doet dat al? Of tijdens een huiszoeking je hand in een oude staartklok steken waar een stapel bankbiljetten in verstopt blijkt te zijn?

Smedes: "Ik denk dat collega's in het bedrijfsleven mij benijden om mijn werk. Ze zouden het ook wel willen doen, maar ze hechten wellicht sterker aan het hoge salaris dat ze nu verdienen."

Hoge salarissen

Bespeuren we hier enige jaloezie op de hoge salarissen die het bedrijfsleven betaalt in vergelijking met de overheid? Zullen ze om die reden wellicht ooit de overstap terug naar een accountantskantoor maken? "Nee, waarschijnlijk niet", klinkt het unisono. "In dat geval hadden we net zo goed onze RA-opleiding kunnen afronden in het bedrijfsleven. Maar we vinden het werk dat we nu doen vaktechnisch heel interessant. We zijn ervan overtuigd dat het veelzijdige karakter en de maatschappelijke rol van de politie ons op het lijf is geschreven." □